Tiếp tục nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ đảng trong giai đoạn hiện nay

TS LÊ VĂN HỘI
Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: levanhoi.btctw@gmail.com

Nhận ngày 19 tháng 5 năm 2021; chấp nhận đăng tháng 2 năm 2022.

Tóm tắt: *Sinh hoạt chi bộ là một trong những nội dung quan trọng của công tác xây dựng Đảng, là cơ sở cho sự tồn tại và phát triển của Đảng và là chế độ được quy định rõ trong Điều lệ Đảng. Vấn đề nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ đảng hiện nay, đồng thời, làm cho sinh hoạt chi bộ thực sự phong phú, hấp dẫn, lôi cuốn đảng viên tham gia thì trách nhiệm trước hết là của chi ủy, mà đứng đầu là bí thư chi bộ. Do đó, để tiếp tục nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ đảng hiện nay, đòi hỏi chúng ta phải phân tích, đánh giá khách quan toàn diện, chỉ ra những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của những hạn chế, từ đó đề xuất những giải pháp đồng bộ, hữu hiệu, thực tiễn để khắc phục có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc.*
Từ khóa: *chi ủy; bí thư chi bộ; chi bộ; sinh hoạt chi bộ; chất lượng sinh hoạt chi bộ; nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ.*

Abstract: *Party cell activities are one of the important contents of Party building clearly stated in the Party's regulations as well as the basis for the Party's existence and development. Party cell executives and Secretaries of Party cells have responsibilities to improve the quality of Party activities, enrich Party activities and engage members in Party activities. Therefore, improving the quality of Party activities requires comprehensive analysis, objective evaluation, identifying advantages, limitations and their causes, thereby proposing synchronous, practical and effective solutions, both in theory and practice.*
Keywords: *party cell executives; Secretaries of the Party cells; Party cells; Party activities; Party cell activities quality; improving quality of party cell activities.*

Từ khi ra đời Đảng Cộng sản Việt Nam 03.02.1930 đến nay, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta luôn coi trọng và đã ban hành nhiều chỉ thị, nghị quyết, quy định, hướng dẫn nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của từng chi bộ và đội ngũ đảng viên trong chi bộ. Vấn đề này đã được C.Mác, Ph.Ăngghen nhấn mạnh: "biến mỗi chi bộ của mình thành trung tâm và hạt nhân của các hội liên hiệp công nhân". Kế thừa, phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin về vị trí, vai trò của chi bộ đảng, trong nhiều tác phẩm của Người, đặc biệt trong bài viết "Những chi bộ tốt và chi bộ chưa tốt", bút danh "T.L", đăng Báo Nhân dân, số ra ngày 31.10.1963, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: "Chi bộ là gốc rễ của Đảng ở trong quần chúng. Chi bộ tốt thì mọi chính sách của Đảng đều được thi hành tốt, mọi công việc đều tiến bộ không ngừng. Trái lại, nếu chi bộ kém thì công việc không trôi chảy"[1]; "Đảng mạnh là do chi bộ tốt, chi bộ tốt là do các đảng viên đều tốt"[2], nên muốn chi bộ phát triển tốt, thì cần chú trọng đến việc nâng cao chất lượng chi bộ. Thực tiễn đã chứng minh cho thấy, chi bộ đảng có vị trí, vai trò rất quan trọng, là cầu nối giữa Đảng với Nhân dân, do vậy hoạt động của chi bộ (mà chủ yếu thông qua sinh hoạt chi bộ thường kỳ) chính là nhằm thống nhất tư tưởng, tổ chức và hành động của từng đảng viên trong chi bộ nhằm tăng cường tính chiến đấu, tạo sức mạnh cho Đảng, gây dựng và giữ vững niềm tin trong nhân dân đối với vai trò lãnh đạo của Đảng.

Sau Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, để thực hiện tốt Chỉ thị số 10- CT/TW ngày 30.3.2007 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa X) về "Nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ"; Chỉ thị số 03- CT/TW, ngày 14.5.2011 của Bộ Chính trị và Kế hoạch số 03- KH/TW ngày 01.7.2011 của Ban Bí thư về "Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập tư tưởng và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh", thì ngày 02.3.2012, Ban Tổ chức Trung ương đã ban hành Hướng dẫn số 09- HD/BTCTW (sau đây gọi là Hướng dẫn 09) về hướng dẫn nội dung sinh hoạt chi bộ với mục đích chủ yếu là làm cho các cấp ủy, tổ chức đảng và đảng viên nhận thức sâu sắc về vị trí, vai trò quan trọng của tổ chức cơ sở đảng và của chi bộ; ý nghĩa quan trọng của việc nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ đối với việc nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và chất lượng đội ngũ cán bộ, đảng viên theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XI của Đảng và Thông qua sinh hoạt chi bộ làm cho mọi đảng viên nâng cao ý thức trách nhiệm, tích cực học tập, tu dưỡng, rèn luyện, thực hiện tốt nhiệm vụ của người đảng viên do Điều lệ Đảng quy định và các nhiệm vụ được chi bộ phân công; thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ trong từng buổi sinh hoạt chi bộ; nâng cao ý thức tổ chức, kỷ luật, tinh thần tự phê bình và phê bình thẳng thắn trong đấu tranh bảo vệ cái đúng, chống lại cái sai góp phần tăng cường đoàn kết, thống nhất và tình thương yêu đồng chí trong chi bộ; cấp ủy nắm chắc tình hình tư tưởng, phẩm chất đạo đức, lối sống của đảng viên; có biện pháp cụ thể để xây dựng đội ngũ đảng viên và xây dựng chi bộ trong sạch vững mạnh.

Sau thời gian thực hiện Hướng dẫn 09, Trung ương nhận thấy cần phải tăng cường hơn nữa chất lượng chi bộ thông qua chất lượng sinh hoạt chi bộ, ngày 22.9.2017, Ban Bí thư (khóa XII) đã ban hành Kết luận số 18- KL/TW về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 10- CT/TW của Ban Bí thư (khóa X) "Về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ" trong tình hình mới, thì ngày 06.7.2018, Ban Tổ chức Trung ương đã ban hành Hướng dẫn số 12- HD/BTCTW (gọi tắt là Hướng dẫn 12) một số vấn đề về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ với mục đích chủ yếu là nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, bí thư chi bộ và đảng viên về mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng của sinh hoạt chi bộ; phát huy ưu điểm, khắc phục hạn chế, khuyết điểm trong sinh hoạt chi bộ, nhất là chi bộ cơ quan, doanh nghiệp, đơn vị sự nghiệp. Đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Chỉ thị 05; tự phê bình và phê bình theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI, XII) trở thành nội dung thường xuyên trong sinh hoạt chi bộ; góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh. Với những yêu cầu các cấp ủy, tổ chức đảng tiếp tục quán triệt sâu sắc các nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn của Trung ương về sinh hoạt chi bộ; tăng cường lãnh đạo, hướng dẫn, kiểm tra, giám sát việc chấp hành nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt đảng, thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, tự phê bình và phê bình, giữ gìn kỷ cương, kỷ luật trong Đảng, bảo đảm tính lãnh đạo, tính giáo dục, tính chiến đấu trong sinh hoạt chi bộ. Chi ủy phải chuẩn bị tốt và thường xuyên đổi mới nội dung sinh hoạt bảo đảm đúng quy định, hướng dẫn của cấp trên, phù hợp với tình hình, đặc điểm của chi bộ; nâng cao hiệu quả lãnh đạo thực hiện nghị quyết của chi bộ. Mỗi đảng viên, nhất là đảng viên giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý và bí thư chi bộ phải nêu cao vai trò tiên phong, gương mẫu trong sinh hoạt chi bộ, giữ gìn đoàn kết thống nhất, tình yêu thương đồng chí, tích cực tham gia đóng góp ý kiến trong các buổi sinh hoạt và thực hiện tốt nhiệm vụ được chi bộ phân công; thông qua 05 tiêu chí cụ thể đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ đó là: (1) Tỷ lệ đảng viên dự sinh hoạt chi bộ trên 85% và không có đảng viên vắng mặt không có lý do; (2) Công tác chuẩn bị đảm bảo: Bí thư hoặc phó bí thư chi bộ trực tiếp chuẩn bị nội dung sinh hoạt; họp chi ủy trước khi sinh hoạt chi bộ; nội dung sinh hoạt được chuẩn bị đúng, đủ, có trọng tâm; xây dựng dự thảo nghị quyết của chi bộ; (3) Tổ chức sinh hoạt chi bộ: đúng thời điểm, trình tự; thực hiện đầy đủ nội dung; biểu dương, nhắc nhở, phê bình đảng viên (nếu có); có nhiều đảng viên tham gia phát biểu ý kiến; đảm bảo thời gian sinh hoạt chi bộ từ 90 phút trở lên; sổ biên bản sinh hoạt chi bộ ghi chép đầy đủ; (4) Thực hiện đúng nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt đảng; (5) Kết luận hoặc nghị quyết của chi bộ được lãnh đạo, tổ chức thực hiện đạt kết quả tốt.

Đánh giá chung từ khi thực hiện Hướng dẫn 09 và sau đó là Hướng dẫn 12 đến nay thông qua các báo cáo tổng kết của cấp ủy các cấp và kết quả khảo sát thực tiễn sinh hoạt chi bộ trong thời gian qua, có thể nhận thấy có những ưu điểm như sau:

Thứ nhất, nhìn chung đội ngũ cấp ủy cơ sở và cán bộ, đảng viên ngày càng nhận thức đầy đủ, sâu sắc hơn về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc đổi mới và nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, đã thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ trên cơ sở định hướng thảo luận của người điều hành buổi sinh hoạt và phát huy dân chủ của trí tuệ tập thể đảng viên trong chi bộ hướng vào thảo luận báo cáo của chi ủy góp phần nâng cao chất lượng của bản báo cáo và nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt chi bộ đảm bảo tính đảng, tính giáo dục và tính cụ thể, thiết thực, kịp thời nên các buổi sinh hoạt chi bộ thường kỳ hay đột xuất đã được thực hiện tương đối bài bản, nghiêm túc theo quy định hiện hành của Đảng.

Thứ hai, nội dung sinh hoạt đã thể hiện khá rõ nét vai trò lãnh đạo, chỉ đạo toàn diện trên các lĩnh vực và thực hiện đúng theo Hướng dẫn 09 và Hướng dẫn 12 của Ban Tổ chức Trung ương. Theo đó, nội dung sinh hoạt chi bộ bảo đảm việc cung cấp thông tin thời sự quốc tế, trong nước và trong đảng bộ, chi bộ cho đảng viên; phân tích, đánh giá khách quan trên cơ sở nguyên tắc tự phê bình và phê bình nghiêm túc việc lãnh đạo xây dựng và triển khai thực hiện nghị quyết của chi bộ, việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Chỉ thị 05-CT/TW, ngày 15.5.2016 của Bộ Chính trị và Nghị quyết 35- NQ/TW, ngày 22.10.2018 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch của các thế lực phản động trong buổi sinh hoạt chi bộ; đặc biệt hiện nay trước đại dịch Covid-19, các chi bộ đã tập trung bàn, kết luận những vấn đề lãnh đạo của chi bộ trong tháng và trong tháng tiếp theo về vấn đề phòng, chống đại dịch theo tinh thần các Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ và của cấp trên.

Thứ ba, trong mỗi buổi sinh hoạt chi bộ, cơ bản đều có phân công thư ký ghi chép đầy đủ, trung thực nội dung các ý kiến phát biểu của cán bộ, đảng viên trong buổi sinh hoạt chi bộ vào sổ nghị quyết của chi bộ và sử dụng hình thức lấy ý kiến biểu quyết theo quy định và hướng dẫn của Đảng để ban hành nghị quyết của chi bộ. Công tác chuẩn bị nội dung, điều hành sinh hoạt chi bộ của chi ủy mà trực tiếp là đồng chí bí thư chi bộ cũng cơ bản ngày càng được nâng cao.

Thứ tư, việc thực hiện các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng trong sinh hoạt chi bộ tương đối tốt. Cơ bản các chi bộ đã thực hiện tốt các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng trong các buổi sinh hoạt chi bộ, chẳng hạn như trong thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, đã phát huy tốt dân chủ trong sinh hoạt chi bộ nên nhiều đảng viên có trách nhiệm hơn, tích cực phát biểu, đóng góp ý kiến tham luận về xây dựng và thực hiện nghị quyết của chi bộ. Trong tham gia phát biểu ý kiến đã thể hiện chính kiến của mình, phát huy tối đa vai trò, trách nhiệm của người đảng viên trong nhiệm vụ được phân công, tìm giải pháp khắc phục hạn chế, tồn tại. Tinh thần tự phê bình và phê bình thẳng thắn về chất lượng tổ chức sinh hoạt, nghị quyết, tổ chức triển khai thực hiện nghị quyết nhằm nâng cao sức chiến đấu của chi bộ đã có bước tiến bộ rõ rệt.

Thứ năm, đại đa số chi bộ đã thực hiện đủ 06 nội dung trong một kỳ sinh hoạt chi bộ theo Hướng dẫn 09; các cấp uỷ đảng đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện việc đổi mới, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ; kiểm tra, giám sát đánh giá chất lượng sinh hoạt chi bộ theo 5 tiêu chí trong Hướng dẫn 12 để khuyến khích, động viên hoặc uốn nắn, điều chỉnh kịp thời; phương pháp, cách thức tiến hành của các chi bộ đều thực hiện đúng các nguyên tắc sinh hoạt chi bộ; cơ bản các chi bộ đã thực hiện tốt nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt cấp ủy, sinh hoạt chi bộ đảm bảo tính đảng, tính lãnh đạo, tính chiến đấu, tính giáo dục, tính cụ thể, thiết thực và kịp thời; xây dựng và thực hiện quy chế công tác của cấp ủy, quy chế sinh hoạt chi bộ và quan hệ giữa chi bộ với đơn vị ngày càng gắn kết chặt chẽ hơn.

Bên cạnh những kết quả đạt được, chất lượng sinh hoạt chi bộ hiện nay đang còn tồn tại những hạn chế, bất cập nhất định, chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, đó là:

Thứ nhất, một số chi bộ chưa nhận thức đầy đủ, sâu sắc về vị trí, vai trò và sự cần thiết của sinh hoạt chi bộ, dẫn đến coi nhẹ nội dung, chất lượng và nền nếp sinh hoạt; nội dung sinh hoạt chi bộ đôi khi còn tẻ nhạt, nhàm chán. Một số chi bộ có nội dung sinh hoạt không đúng trọng tâm, trọng điểm; một số đảng viên chưa tự giác, tích cực, trách nhiệm, tâm huyết trong sinh hoạt chi bộ đảng; một số chi bộ chưa coi trọng tổ chức sinh hoạt theo chuyên đề, chưa bám sát nội dung hướng dẫn của cấp ủy cấp trên. Công tác chính trị, tư tưởng trong sinh hoạt chi bộ ở một số đơn

vị chưa chú trọng, còn đơn giản, thiếu sâu sắc, nhất là việc thực hiện Chỉ thị 05, Nghị quyết số 35 và các Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ về giãn cách xã hội trong phòng, chống đại dịch Covid-19; một số đảng viên muốn đơn giản hóa việc sinh hoạt chi bộ cho tiết kiệm thời gian nên chỉ coi đây là một buổi gặp mặt, giao lưu, trò chuyện, thông tin, thăm hỏi lẫn nhau.

Thứ hai, một số chi bộ chưa thực hiện nghiêm túc chế độ sinh hoạt đảng theo quy định, sinh hoạt không đúng định kỳ, không chủ động chuẩn bị nội dung sinh hoạt trước hoặc nếu có thì cũng chỉ gạch đầu dòng một số nội dung để đưa ra thảo luận mà không xây dựng báo cáo để trình bày và thảo luận trong buổi sinh hoạt chi bộ; việc tổ chức sinh hoạt chuyên đề chưa đảm bảo theo quy định tối thiểu mỗi quý một lần; nội dung sinh hoạt chuyên đề còn hình thức, sơ sài và chưa thiết thực. Một số đơn vị có tổ chức sinh hoạt chuyên đề nhưng nội dung chưa sâu, chủ yếu thực hiện lồng ghép vào sinh hoạt thường kỳ, chỉ tập trung theo hướng quán triệt một chiều nên chất lượng buổi sinh hoạt chi bộ còn nhiều hạn chế.

Thứ ba, tính lãnh đạo, tính chiến đấu thực hiện nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt chi bộ vẫn chưa cao như: Tính tự giác trong tự phê bình của cán bộ, đảng viên chưa rõ; tính lãnh đạo, tính chiến đấu trong sinh hoạt của một số chi bộ bị triệt tiêu, làm không tốt không bị phê bình, kỷ luật hoặc thi hành kỷ luật gọi là có; công tác kiểm tra, giám sát ở nhiều tổ chức đảng chưa thường xuyên, thiếu chặt chẽ mà chất lượng sinh hoạt chi bộ thấp, dẫn đến hoạt động của cơ quan, đơn vị kém hiệu quả. Một số cấp ủy chưa thông qua sinh hoạt chi bộ để nắm tình hình và diễn biến tư tưởng, tìm hiểu tâm tư nguyện vọng của đảng viên; một số chi bộ chưa thực hiện tốt vai trò là nơi lãnh đạo, giáo dục, quản lý, giám sát và rèn luyện đội ngũ cán bộ, đảng viên; thậm chí có đơn vị còn vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ trong sinh hoạt chi bộ đảng.

Thứ tư, việc ghi chép biên bản sinh hoạt chi bộ của một số cấp ủy, chi bộ còn sơ sài, chưa phản ánh đầy đủ nội dung cuộc họp, chưa thể hiện được ý kiến thảo luận của đảng viên, nội dung kết luận của chủ trì hội nghị, cá biệt còn có hiện tượng sao chép và ghi khống biên bản sinh hoạt chi bộ. Công tác phát triển đảng viên ở một số chi bộ tuy đã quan tâm, nhưng chất lượng vẫn còn hạn chế, có những chi bộ chỉ vì chạy theo số lượng nên dễ dãi trong quy trình, thủ tục kết nạp Đảng; việc tiếp nhận, chuyển sinh hoạt đảng đi và đến sơ sài, thực hiện quy trình xét chuyển đảng chính thức cho đảng viên dự bị, xét tặng Huy hiệu Đảng, làm thẻ Đảng ở một số đơn vị còn chậm không đúng đợt, đúng kỳ.

Nhìn chung, do sinh hoạt chi bộ còn mang tính hình thức, chất lượng chưa cao nên các đảng viên không quán triệt được tinh thần các chủ trương của đảng ủy cấp trên, không nắm được tình hình triển khai công việc cụ thể của chi bộ, cấp ủy. Bí thư chi bộ cũng không nắm được tâm tư nguyện vọng, diễn biến tâm lý của đảng viên, không đề ra được các giải pháp cụ thể cho những vấn đề tồn tại của chi bộ. Do vậy, việc sinh hoạt chi bộ không đều, hiệu quả thấp đã dẫn đến hoạt động chuyên môn của tổ chức, cơ quan, đơn vị bị ảnh hưởng. Những hạn chế về chất lượng sinh hoạt chi bộ hiện nay nêu trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân khách quan và chủ quan, trong đó chủ yếu là do nguyên nhân chủ quan, cụ thể là: Công tác sinh hoạt chi bộ ở nhiều nơi còn mang tính hình thức, tranh thủ, chưa thực hiện nghiêm túc chế độ sinh hoạt đảng, nội dung sinh hoạt chi bộ chưa sâu, chưa được chuẩn bị tốt, thiếu tính giáo dục và sự sinh động, hấp dẫn; việc lựa chọn, bồi dưỡng đội ngũ bí thư chi bộ chưa được quan tâm đúng mức kết hợp với tính gương mẫu, tính chiến đấu, tinh thần tự phê bình và phê bình còn yếu hoặc không thực hiện nghiêm chỉnh, kể cả cấp ủy nên chất lượng sinh hoạt chi bộ còn nhiều bất cập; nội dung sinh hoạt ở nhiều chi bộ còn đơn giản, sơ sài, chưa bám sát Hướng dẫn 09 và Hướng dẫn 12 của Ban Tổ chức Trung ương, trong sinh hoạt chi bộ bàn những chuyện rất xa xôi, ở tầm vĩ mô nhưng lại ít quan tâm giải quyết những vấn đề thực tế sát sườn của tổ chức, cơ quan, đơn vị và của chính đảng viên trong chi bộ; trong chi bộ chưa thật sự đoàn kết và chưa thể hiện rõ tình thương yêu giữa đồng chí, đồng nghiệp và cũng chưa thể hiện tốt vai trò là hạt nhân chính trị lãnh đạo ở cơ sở, giáo dục, quản lý, kiểm tra, giám sát và rèn luyện đội ngũ đảng viên; cấp ủy cấp trên, nhất là cấp trên trực tiếp của chi bộ đảng ít kiểm tra, hướng dẫn về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ để khắc phục kịp thời tình trạng chất lượng sinh hoạt chi bộ kém.

Để tiếp tục nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của chi

bộ đảng và đội ngũ đảng viên trong thời gian tới, cần tập trung vào một số giải pháp chủ yếu sau:

Một là, thực hiện nghiêm túc, nền nếp chế độ sinh hoạt chi bộ theo quy định của Điều lệ Đảng; tiếp tục thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 10-CT/TW ngày 30.3.2007 của Ban Bí thư về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ; Hướng dẫn số 09-HD/BTCTW ngày 02.3.2012 của Ban Tổ chức Trung ương về nội dung sinh hoạt chi bộ; Kết luận số 18-KL/TW, ngày 22.9.2017 của Ban Bí thư khóa XII về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 10-CT/TW của Ban Bí thư khóa X "Về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ" trong tình hình mới; Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW ngày 06.7.2018 của Ban Tổ chức Trung ương hướng dẫn một số vấn đề về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ; tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI) một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay; Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ; Chỉ thị 05-CT/TW, ngày 15.5.2016 của Bộ Chính trị về "Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh"; thực hiện tốt Nghị quyết số 35-NQ/TW, ngày 22.10.2018 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới; vận dụng và cụ thể hóa Nghị quyết Đại hội đại biểu lần thứ XIII của Đảng vào hoạt động lãnh đạo thực tiễn chính trị, tư tưởng, đạo đức của từng chi bộ. Đặc biệt phải cập nhật tình hình thời sự hiện nay là vấn đề phòng, chống đại dịch Covid-19 thì mỗi chi bộ phải trở thành một pháo đài lãnh đạo, chỉ đạo và thực hiện nghiêm túc Chỉ thị của Chính phủ và cấp trên về giãn cách xã hội, 5K, tiêm phòng Vaccine… trong phòng, chống dịch và hoạt động thiện nguyện, cứu trợ.v.v.

Hai là, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ thông qua chất lượng của đội ngũ cấp ủy viên và bí thư chi bộ. Qua đại hội phải lựa chọn đội ngũ cấp ủy viên có phẩm chất, năng lực có uy tín và tín nhiệm cao, có nhiều kinh nghiệm, nhiệt tình; bí thư chi bộ ngoài yêu cầu chung còn phải thể hiện được vị trí, vai trò của mình là người đứng đầu trong chi bộ. Thực hiện tốt quy chế dân chủ, trong sinh hoạt dành thời gian để đảng viên phát biểu thể hiện chính kiến của mình, đồng chí chủ trì phải công tâm, khách quan, lắng nghe ý kiến và gợi ý những vấn đề quan trọng để đảng viên thảo luận. Đẩy mạnh tự phê bình và phê bình, giữ nghiêm kỷ luật, kỷ cương của Đảng.

Nội dung sinh hoạt chi bộ phải được chi ủy, trước hết là bí thư chi bộ chuẩn bị kỹ, thảo luận trước trong chi ủy, phân công nhiệm vụ cho từng đồng chí chi ủy viên trong việc chuẩn bị và thực hiện từng nội dung của buổi sinh hoạt, đồng thời thông báo trước nội dung, thời gian, địa điểm cho đảng viên biết để chủ động bố trí thời gian dự sinh hoạt và chuẩn bị ý kiến phát biểu. Chi ủy cần xác định và chọn những việc cụ thể, thiết yếu liên quan đến thực hiện nhiệm vụ chính trị của chi bộ và quyền lợi của đảng viên, quần chúng để đưa ra thảo luận, bàn biện pháp khắc phục. Kịp thời biểu dương, động viên những đảng viên hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ; nhắc nhở, giúp đỡ những đảng viên có mặt hạn chế, khuyết điểm.

Trong buổi sinh hoạt phải tạo cho được không khí cởi mở, thân thiện, gần gũi, quan tâm, chia sẻ kinh nghiệm lẫn nhau... bằng việc thực hiện dân chủ trong Đảng, dân chủ ở cơ sở, từ đó chi bộ mới lắng nghe được hết các ý kiến của đảng viên. Có như vậy, cuộc họp chi bộ mới thực sự bổ ích, đảng viên có cảm giác hứng thú khi đi họp để được đóng góp, được xây dựng, được tôn trọng, được cống hiến trí tuệ của mình cho Đảng.

Ba là, tăng cường công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho cán bộ, đảng viên về ý nghĩa quan trọng của sinh hoạt chi bộ và yêu cầu cấp thiết phải nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ trong tình hình hiện nay; thường xuyên quán triệt cho cán bộ, đảng viên về vị trí, vai trò và chức năng, nhiệm vụ của chi bộ, nhất là đội ngũ chi ủy, bí thư chi bộ. Không ngừng bồi dưỡng nâng cao trình độ năng lực, phẩm chất chính trị, đạo đức cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, trước hết là đồng chí bí thư và cán bộ chủ chốt; nâng cao ý thức của mỗi đảng viên trong sinh hoạt chi bộ, trong việc nắm vững nội dung, chương trình của mỗi buổi sinh hoạt chi bộ; trung thực, thẳng thắn trong phê bình và tự phê bình, trên tinh thần giúp đỡ nhau cùng tiến bộ. Đảng viên là cán bộ lãnh đạo phải chịu sự kiểm tra, giám sát của chi bộ, nêu gương sáng về đạo đức, lối sống, nói đi đôi với làm để đảng viên và quần chúng noi theo.

Bốn là, phát huy tính tiên phong, gương mẫu của

từng đảng viên trong tham gia góp ý xây dựng, thực hiện nghị quyết của chi bộ và thực hiện tốt các nhiệm vụ được giao. Đảng lãnh đạo quần chúng thông qua đội ngũ đảng viên, vì vậy, vai trò, uy tín, danh dự của tổ chức đảng trước hết phải được thể hiện thông qua vai trò, uy tín của từng cán bộ, đảng viên, để mỗi đảng viên thực sự là tấm gương sáng cho quần chúng học tập. Từ đó, đòi hỏi mỗi đảng viên phải có nhận thức đúng đắn về vai trò của mình để luôn tự giác, trung thực, gương mẫu, có trách nhiệm đối với công việc và đơn vị, có đạo đức, lối sống, có ý thức tổ chức kỷ luật đồng thời có quan hệ gần gũi với quần chúng. Để mỗi đảng viên thật sự phát huy vai trò tiên phong, gương mẫu thì từng đảng viên cần phải không ngừng đổi mới phong cách và lề lối làm việc, thực hiện tốt chế độ tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách và chịu trách nhiệm. Để nâng cao tính tiên phong, gương mẫu trước hết đảng viên phải là người giỏi chuyên môn nghiệp vụ, tận tâm, trung thực, sáng tạo trong công việc, có nhiều đóng góp cho đơn vị. Lấy kết quả công việc, đạo đức lối sống làm căn cứ, cơ sở, thước đo đánh giá tính tiên phong, gương mẫu của người đảng viên và chỉ có hoàn thành tốt nhất nhiệm vụ chính trị thì vai trò tiên phong của đảng viên mới được thừa nhận. Bởi vậy, Đảng ủy các cấp cần có chiến lược chăm lo xây dựng đội ngũ đảng viên có kiến thức chuyên môn và kỹ năng làm việc chuyên nghiệp, hiệu quả.

Năm là, căn cứ vào chỉ thị, nghị quyết, định hướng của cấp trên và tình hình, đặc điểm của chi bộ, cấp ủy chi bộ tổ chức sinh hoạt chuyên đề ít nhất mỗi quý một lần. Nội dung các buổi sinh hoạt chuyên đề tập trung vào các nhóm vấn đề: học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; các giải pháp nâng cao trình độ lý luận chính trị, chuyên môn nghiệp vụ, năng lực công tác của đội ngũ cán bộ, đảng viên; triển khai thực hiện các chỉ thị, nghị quyết, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước liên quan trực tiếp đến sự lãnh đạo, chỉ đạo của chi bộ trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, công tác xây dựng Đảng; các giải pháp phòng, chống, khắc phục, sửa chữa các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong chi bộ, trong mỗi đảng viên; việc nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác chuyên môn của tổ chức, cơ quan, đơn vị.

Sáu là, cấp uỷ, uỷ ban kiểm tra các cấp tăng cường công tác hướng dẫn, kiểm tra, giám sát việc chấp hành nền nếp chế độ sinh hoạt chi bộ; việc đổi mới, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi ủy và chi bộ, nhất là nội dung chuẩn bị của chi ủy; sổ ghi biên bản sinh hoạt chi ủy, chi bộ. Sau kiểm tra, giám sát phải thông báo kết luận kiểm tra, giám sát để các chi bộ biết, đồng thời có các giải pháp, hình thức phù hợp để trao đổi kinh nghiệm, phát động thi đua giữa các chi bộ.

Cấp ủy cấp trên phân công cấp ủy viên phụ trách chi bộ phải thường xuyên tham dự sinh hoạt chi bộ để hướng dẫn, giúp đỡ; hoặc có kế hoạch kiểm tra, giám sát việc chấp hành chế độ sinh hoạt chi bộ, tình hình thực hiện nhiệm vụ, thực hiện các nguyên tắc sinh hoạt đảng... để kịp thời điều chỉnh, chấn chỉnh những thiếu sót trong chấp hành kỷ luật, nguyên tắc sinh hoạt đảng, kịp thời uốn nắn những biểu hiện lệch lạc trong nhận thức, hành động của cán bộ, đảng viên. Thường xuyên tập huấn, bồi dưỡng cho chi ủy viên, bí thư, phó bí thư chi bộ về phương pháp và kỹ năng tổ chức, điều hành sinh hoạt chi bộ, quản lý đảng viên.

Tóm lại, Đảng chỉ mạnh khi có các chi bộ mạnh, do đó việc tiếp tục nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ là một yêu cầu cấp thiết, nhằm xây dựng chi bộ trong sạch, vững mạnh, đồng thời, làm cho sinh hoạt chi bộ thực sự phong phú, hấp dẫn, lôi cuốn đảng viên tham gia, khắc phục tình trạng như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu: "nhạt Đảng - chán Đoàn - thờ ơ với chính trị" là một yêu cầu cấp thiết hiện nay. Đặc biệt, trong thời kỳ cuộc cách mạng khoa học 4.0 diễn ra ngày càng mạnh mẽ; sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế của đất nước ngày càng sâu rộng; việc vận dụng Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng vào thực tiễn của từng chi bộ thì việc tiếp tục đổi mới và nâng cao hơn nữa chất lượng sinh hoạt chi bộ nhằm đáp ứng tốt yêu cầu công tác trong tình hình mới, thể hiện rõ tính lãnh đạo, tính giáo dục và tính chiến đấu của tổ chức đảng ở cấp cơ sở vững về chính trị tư tưởng, mạnh về tổ chức, giữ vững vai trò lãnh đạo của Đảng trong sự nghiệp đổi mới của đất nước có ý nghĩa "sống, còn" đối với Đảng ta trong thời gian tới./.

(1) Hồ Chí Minh (2002), *Toàn tập*, Nxb.CTQG, H., T.10, tr.270.

(2) Hồ Chí Minh (2002), *Toàn tập*, Nxb.CTQG, H., T.11, tr.161.